

УДК 78.21; 78.452

ВИДАТНІ СПІВАКИ ПРОВІНЦІЇ ХЕБЕЙ ЯК РЕПРЕЗЕНТАНТИ РОЗВИТКУ ВОКАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА КРАЮ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Ван Цзянін – аспірант, Львівська національна музична академія ім. М.В. Лисенка, Львів
<https://orcid.org/0009-0000-0665-8290>
DOI: <https://doi.org/irant2008@ukr.net>

Розглядаються здобутки співаків провінції Хебей у контексті їх впливу на розвиток вокального мистецтва Китаю. Зроблено спробу систематизації основних етапів творчості та здійснено аналіз напрямів їх діяльності. Висвітлено хронологію найважливіших творчих подій, охарактеризовано специфіку репертуару. Підсумовано значення творчої діяльності провідних співаків провінції Хебей та доведено їх вагомий внесок у розвиток вокального мистецтва Китаю.

Ключові слова: співаки, професійна музична освіта, репертуар, народна пісня та світова класика, концертна діяльність, конкурси та фестивалі.

Постановка проблеми. Корпус наукових праць музикознавців України та Китаю містить чимало різноаспектних досліджень про творчість та діяльність видатних співаків основних вокальних центрів Піднебесної – Пекіна і Шанхая. Натомість, значні досягнення і не менш видатні здобутки професійних співаків окремих провінцій, зокрема географічно великої китайської провінції Хебей, з якої вийшло чимало яскравих і талановитих представників, дотепер залишаються поза увагою. В цьому важливому сегменті вокального мистецтва національної китайської музичної культури їх постаті, перебуваючи майже не дослідженими, згадуються лише в коротких розвідках, що робить дослідження своєчасним і актуальним.

Огляд останніх публікацій. Розгляду творчості окремих співаків провінції Хебей присвячені стаття Ма Цзи Сіна [3], декілька прикладів інтерв'ювання співаків Лю Біньї [2], [8], Юй Шужень [4]), опубліковані в Китайському музичному словнику [1] та сторінках періодичних видань (у журналах «Наша спадщина» [3], «Народна музика» [7], «Журнал Хенанського університету» [9]) короткі розвідки про деяких співаків провінції, в яких відзначаються їх біографічні дані: місце освіти, праці, сторінки творчості. Важливими з огляду виконання народних пісень постає стаття Сі Даофена [5] та праця Яо Вей про роки становлення вокальної педагогіки в Хебейському університеті [11]. Аналіз цих джерел дозволив довести ступінь важливості здобутків співаків провінції Хебей для розвитку вокального мистецтва не лише місцевого регіону, але й для всього Китаю.

Мета статті полягає в вивченні і систематизації матеріалів про діяльність найпоказовіших співаків провінції Хебей та підсумуванню їх здобутків у контексті загальнокитайського розвитку вокального мистецтва.

Виклад основного матеріалу дослідження. В китайському вокальному мистецтві виділяється плеяда талановитих співаків, що зробили справді великий внесок у становлення та розвиток вокальної школи Китаю. Їх досягнення вимірюються перемогами на найскладніших і найпрестижніших конкурсах світу «Опералія», «Кардифські голоси або Співак світу», імені Королеви Соні (Норвегія), Мір'ям Хелін (Фінляндія), Марії Каллас (Греція) тощо, працею в кращих оперних театрах світу, головуванням або постійною участю в складі журі міжнародних конкурсів вокалістів, працею на посадах професорів співу в провідних китайських консерваторіях і відзначенням вищими державними нагородами. Це – зірки світового рівня Шень Сян, Го Шучжень, Чжоу Сяоянь, Чжан Лі Пін, У Біся, Дільбер Юнус, Ляо Чан'юнь, Юй Ісюань та ін.

На тлі потужних та справді яскравих і представницьких вокальних шкіл Пекіна і Шанхая вокальна школа провінції Хебей на перший погляд видається значно скромнішою і менш чисельною. Проте, ця поширена в китайському музикознавстві думка сформувалась унаслідок недостатньої вивченості здобутків співаків провінції та відсутності, за винятком декількох коротких опублікованих розвідок, докладного вивчення і узагальнення сукупних досягнень місцевих яскравих постатей.

Загально поширеною є думка, що саме в Шанхаї, і особливо в Пекіні, де утворені перші в Китаї консерваторії і відкриті перші вокальні кафедри, згуртались кращі педагогічні сили, в середовищі яких виховувалась плеяда зірок національного вокального мистецтва. В провінції ж Хебей до цього часу ще немає своєї консерваторії та існує лише заснований 1930 р. в університеті м. Чунцин загальний музичний факультет. Рішенням керівництва університету в числі перших педагогів музичного факультету запрошено найвідоміших співаків: соліста Харбінської опери, емігранта Володимира Шушліна (відомий під китайським іменем Су Ши Лін) та видатних китайських співаків Юй Ісюань і Лао Цзинсяня. Яо Вей

відзначала, що навчання співу в університеті «було розраховано на три роки, а уроки класичного вокалу студенти відвідували двічі на тиждень» [11; 182]. Ма Цзи Сін у журналі «Наша спадщина» повідомляв про кращих учнів Су Ши Ліна, що відвідували ці уроки: сопрано Чжоу Шуань, тенор І Шаннен, бас Си Гуй [3; 7]. В майбутньому всі вони стали визначними постатями в сфері вокального мистецтва.

Досліджуючи етапи становлення та розвитку вокального мистецтва провінції Хебей, привертає увагу значна кількість співаків, що походять із цього краю. Саме тут вони здобували початкову музичну освіту і визначились щодо свого професійного майбутнього як співаки-виконавці або педагоги. Володіючи чудовими голосами і бездоганною професійною технікою, вони не брали участі в престижних світових конкурсах, рідко виїжджали за межі Китаю, але були не менш знайомими і улюбленими. Про найпоказовіших із них у хронологічній послідовності подаємо відомості, зібрані з періодичних джерел.

Лу Кевен (*Lu Kewen*, 1930-1997) вважається найстаршим серед професійних співаків провінції Хебей. Від раннього дитинства у виконанні артистів місцевої трупи він мав можливість слухати вистави місцевих опер Бангзі і Цзінь та народні пісні. Як виходець із незаможної сільської родини, змушений здобувати музичну освіту впродовж багатьох років: на літературних курсах Школи мистецтв у м. Баодін; в Далянській трупі пісні і танцю; потім у Центральному Пекінському експериментальному оперному театрі, де вперше ознайомився зі специфікою діафрагмального дихання, що є найважливішою запорукою для формування легкого невимушеного співу і може відкрити безмежні простори вокальної майстерності. Вже 1957 р. Лу Кевен їздив китайськими містами в складі Трупи міністерства будівництва і виконував у концертах арії з опер (зокрема, «Шукачі перлів» Ж. Бізе), «Пісню про Карамая» Лу Юаня та народні пісні «Прогулянка високими засніженими горами Синнаня», «Пісня пастуха», «Генерал повертається до Байяндяня», «Процавай, рідне місто». 1963 р. приєднався до художньої трупи Військово-морського політичного управління Народно-визвольної армії Китаю і в її складі як соліст виконував багато пісень. Виконання пісень «Острів Нанніван», «Буря в Південно-Китайському морі», «Злам», «Пісня мореплавця», «Прогулянка високими засніженими горами Синнаня», «Пісня про Карамая» та пісень у мюзиклі «Слава моряка» принесли йому широкої відомості та слави. Уряд провінції високо оцінив майстерність співу Лу Кевена, нагородивши його премією «За видатне виконання», а до святкування 40-ї річниці утворення КНР Центральним народним радіо йому присуджено звання одного з кращих тенорів Нового Китаю і відзначено преміями «Перший співак провінції Хебей» та «Золота мелодія» [6; 72-73].

Лю Бінї (нар. 1935 р.) зробив блискучу виконавську і педагогічну кар'єру, визнаний одним із кращих баритонів країни і першокласним національним актором. Артистичну діяльність розпочинав 1951 р., коли приєднався до складу художньої трупи Китайської народної добровольчої армії. Виділений серед акторів трупи як співак із могутнім глибоким звуком та незвичним за тембровим розмаїттям голосом, Лю Бінї був прийнятий на вокальний факультет Центральної Пекінської консерваторії (1957 р.) у клас відомого педагога Яна Біде. Після завершення навчання запрошений працювати у консерваторії педагогом вокального відділу і одночасно солістом Центрального китайського оркестру. З цим колективом виконав не лише чималу кількість уривків із класичних та романтичних опер, але й багато китайських народних та авторських пісень. Співака називали «майстром виконавських прийомів і незвичних методів співу та виділяли його мистецтво володіння різними художніми стилями» [10; 4]. Великому успіхові співака сприяло виконання в концертах сольних патріотичних пісень «Червоний Схід», «Місяць над Сінцзян-Цзінгашанню», «Ода Хуанхе», «Назад до Яньань», «Я охороняю міст для Батьківщини». За їх виконання, випуск альбому «Ода Батьківщині» та високий рівень проведення сольного концерту з програмою «Моя Батьківщина і я» міністерством культури Китаю Лю Бінї присвоєно «Золоту медаль» і нагороджено почесною премією «За видатний внесок у співоче мистецтво».

У подальшому співак брав постійну участь у найважливіших концертах держави з піснями «Сміються ріки та озера», «Дощ продовжує падати», «Хвилі води Янцзи», «Ніч у військовому порту», «Моя Батьківщина». Одночасно брав участь у щорічних телевізійних пісенних весняних фестивалях, у новорічних концертах, в яких співав разом із найвидатнішими баритонами країни – Ляо Чаньюном, Ян Сяюном, Сунь Лі і Юанем Ченьє, в концертах програм «Сто років пісні» та «Сто квітів вітають весну». За виконання в сукупності понад 300 китайських народних та авторських патріотичних пісень, оперних уривків, а також за записи їх виконань у понад десяти художніх кінофільмах, в лютому 2004 р. Лю Бінї присвоєно спеціальне звання «Почесний артист Китаю за всю історію східного мистецтва».

Юй Шучжень (*Yu Shuzhen*, нар. 1936 р., сопрано) серед жінок – вихідців провінції виділяється як неперевершена виконавиця народних пісень. У 1955-1959 рр. навчалась на вокальній кафедрі Центральної Пекінської консерваторії у педагогів Ло Сінцзу і Тан Сюєгена. Студенткою взяла участь у пісенному конкурсі, де за виконання народної пісні «Красива дівчина» отримала Першу премію і відразу була запрошена працювати в Театрі пісні і танцю рідної провінції в м. Тяньцзін. Праця в цьому колективі як виконавиці сольних і з хором народних пісень поклала початок її професійного зростання. Завдяки

виступам у складі колективу театру співачка стала добре відомою на теренах Хебейської провінції і була запрошена виконувати провідні партії в найвизначніших операх китайських композиторів «Сян Сюлі», «Цзян Цзе», «Хуань Нян», «Червоногвардійські загони на озері Хунху» Чжана Цзинаня (де вона «на біс» по декілька разів повторювала виконання пісні «Хвиля за хвилею на озері Хунху»). 1963 р. вийшла в світ перша платівка Юй Шучжень із записами народних пісень, зокрема «Нове вікно. Вирізки з паперу» і «Маленька пісня Лі Шуаншуан». Про спів Юй Шучжень наперебій писали усі газети провінції: «Її голос м'який і солодкий, сердечний і зворушливий, свіжий та елегантний, а спів сповнений унікального шарму» [7; 6]. Спів в операх, а також виконання пісні «Наше життя сповнене сонця» (1979 р., пісня обрана як одна з 15 найулюбленіших народних пісень, що транслювались у радіо-передачах) сприяли здобуттю Юй Шучжень широкою популярності і відомості далеко за межами її провінції. 1981 р. співачка випустила альбом «Скажіть мені, дикі гуси» з піснями «Бамбук», «Фенікс під місячним світлом» та «Дзвенить джерельна вода», який за ініціативи Міжнародної музичної ради при ЮНЕСКО включено до підручника пісень Азійсько-Тихоокеанського регіону [8; 224] і за який вона одержала нагороду «Золотий диск». За унікальне виконання пісень урядом провінції нагороджена Трудовою медаллю (2009) та внесена до 60 найзнаменітějšíх людей провінції в переліку «Прайд¹ Тяньцзінь Хейхе²» (2023 р.). 2024 р. брала участь у гала-концертах фестивалів «Сто квітів вітають весну», «Оплески» та «Весняний фестиваль». За досягнення в музичній галузі нагороджена пам'ятною медаллю «50 років слави».

Ген Ляньфен (*Geng Lianfeng*, нар. 1944 р., сопрано). Незважаючи на великі досягнення співачки, в жодному з декількох джерел про неї і навіть в її інтерв'ю не згадується, де і в кого вона навчалась співу. Вдалось лише встановити, що вона працює солісткою Товариського ансамблю пісні і танцю Пекінського військового округу в званні генерал-майора, є членкинею Асоціації китайських музикантів, багато виступає в національних військово-мистецьких заходах і, як посланець культури, в зарубіжних країнах у дуеті з Чжаном Чженфу. Її репертуар складають улюблені китайським народом патріотичні та ліричні пісні «Батьківщина має новий вигляд», «Тибетці співають серцем», «Миготить молодість», «Зустрічаються молоді друзі», «Сонце в палаці Потала», «Коли йде дощ», «Любов до риби і води». Виконання цих пісень за щирістю почуттів і проникливим створенням образів визначають як унікальне. Пісні з її репертуару «Батьківщина має новий вигляд», «Листи здалека прилітають з вітром» та «Зустріч молодих друзів» співають по всьому світі. За високий професійний спів і популяризацію цих та багатьох інших пісень на періодичних військових мистецьких фестивалях, Ген Ляньфен неодноразово нагороджувалась відзнакою «За видатне виконання», премією Американської асоціації мистців у Пекіні та премією національного радіо «Золота мелодія».

Цзян Давей (*Quan Dawei*, нар. 1947 р., тенор), який за видатні виступи як соліста Центральної трупи етнічної пісні і танцю здобув славу першокласного співака, що виявляє при співі неймовірні акторські здібності. Масштабний пісенний репертуар Цзяна Давея в переважаючій більшості складають патріотичні і ліричні пісні з оспівуванням почуттів любові до Батьківщини та образів рідної природи: «Пісня червоної півонії», «Кінь, що скаче, щоб захистити кордон», «Наважся запитати, де вірний шлях», «Славні десять років юності Китаю», «Там, де цвіте персик», «Подорож на Захід», «Місяць», «Присвяти мамі найкрасивішу пісню». Цзян Давей нерідко виступає і як авторка музики до пісень. Про високе визнання свідчить відібрання трьох із них до збірки «100 патріотичних пісень Центрального відділу пропаганди».

Популяризуючи патріотичні пісні, співак неодноразово виступав на гала-концертах «Весняного фестивалю» CCTV, у масштабних тематичних концертах «Ода партії», «Пісні для китайської армії». Також його періодично запрошували взяти участь у національному конкурсі молодих талантів «Славетна молодь Китаю», у гала-фестивалях «Весна Дракона» і «Кращі китайські пісні». Серед заходів останніх років особливо відзначимо запрошення урядом його рідної провінції виступати в щорічних концертах «Супутникове телебачення Хебея». Співак, здійснюючи справді дуже активну виконавську діяльність, проявив себе і як науковець. 2007 р. Цзян Давей опублікував монографію «Мої вокальні нотатки», в якій запропонував концептуальні положення методів співу китайських пісень. Праця отримала загального схвалення і застосовується в провідних навчальних закладах усієї країни. Мистецтво Цзяна Давея неодноразово відзначалось нагородами «Лауреат премії «Золота платівка», «За видатний внесок». 2015 р. йому присуджено звання «Найвпливовіший музикант Китаю ХХ століття» і включено до спілки «Асоціація китайських музикантів».

Дай Юцзян (*Dai Yuqiang*, нар. 1963 р., тенор) серед вихідців із провінції є першим професійним співаком молодшого покоління. Навчався на музичному факультеті Центральної академії драми у педагогів співу та акторської майстерності Цзінь Теліня і Ма Цюхуа. Відразу після навчання його було прийнято до Загальнополітичної оперної трупи Народно-визвольної армії Китаю. Дослідник творчості Дай Юцзяна, Чен Чжикуй, називає співака першим у Китаї, хто виконав оперну партію (принца Калафа з

опери Дж. Пуччіні «Турандот») бездоганною італійською мовою і вважає його «першим професійним співаком бельканто серед вихідців із провінції Хебей» [8; 8]. Вельми успішний виступ став першим кроком до широкого визнання та популярності співака і відкрив шлях до подальшого кар'єрного зростання. 1996 р. Дай Юцзян став лауреатом Другої премії в категорії «бельканто» на Національному молодіжному конкурсі співаків CCTV; працюючи над розширенням виконавського репертуару, від 1999 р. виступив у великій кількості концертів як виконавець китайських пісень (найбільш визнаними слухачами стали пісні «Ода Батьківщині», «Сімейний портрет», «Ось така ти людина» і «Прогулянка по Хенані»). Від 2001 р. регулярно брав уроки у славетного Лучано Паваротті і під опікою зіркового наставника розпочав гастрольне життя на світових сценах – в Італії, США, в Королівській опері Великобританії, де виконував провідні партії в операх «Турандот», «Богема», «Тоска» Пуччіні та «Аїда» Верді [8; 16-17]. Після повернення із Заходу сконцентрував свою увагу на виконанні опер китайських національних композиторів «Сі Ши» Лей Лея і «Вогняний вітер, весняний вітер». Об'єднавшись із Мо Хуалунем та Вей Суном, утворив тріо «Три тенори Китаю», в складі якого з концертами об'їздив чи не увесь світ. Одночасно здійснював записи творів китайської музики та світової класики на грамплатівках. Стійка мотивація до художнього вдосконалення, підтвердження наданого йому титулу першого професійного співака бельканто в Китаї та прагнення до різнобічної самореалізації сприяли подальшим успіхам співака. 2023 р. він став лауреатом I премії на Міжнародному конкурсі співаків у Японії в м. Судзука. Від цього ж року обіймає посади декана Хенанської консерваторії та одночасно професора Інституту оперних досліджень Пекінського університету і Голови організаційного комітету «Китайсько-Корейська опера». Міністерством культури Китаю Дай Юцзяна нагороджено преміями «Золота платівка» і «Драматичний цвіт сливи», що є вищою відзнакою в китайському театральному мистецтві.

Висновки. Проведений аналіз творчих здобутків співаків провінції Хебей дозволяє зробити наступні висновки: дослідження їх діяльності потребує невідкладного глибшого вивчення. Навіть ті факти, які вдалось зібрати з вже існуючих опублікованих матеріалів, дають підстави стверджувати про важливий внесок співаків провінції Хебей у розвиток вокального мистецтва як у межах своєї провінції, так і для загального виконавсько-педагогічного і наукового континууму всієї держави. Більшість із них присвятили утвердженню себе як виконавці авторських і народних пісень провінції, що підкреслює їх відданість справі вивчення та популяризації рідного фольклору; інші прагнули утвердитись як оперні співаки.

Необхідно також відзначити специфіку виконавського репертуару співаків-вихідців із провінції Хебей, продиктовану умовами місць їх праці: у художній трупі Військово-морського політичного управління Китаю (Лу Кевен), ансамблю пісні і танцю Пекінського військового округу (Ген Ляньфен), художньої трупи Китайської народної добровольчої армії (Лю Біньї), Загальнополітичної оперної трупи Народно-визвольної армії Китаю (Дай Юцзян) вони обов'язково проходять спеціальні курси так званої «політичної підготовки», брати участь у періодичних військових музичних фестивалях і виконувати патріотичні пісні.

Попри здійснення дуже активної концертної діяльності та отримання різноманітних високих відзнак та нагород, окремі з них у певні періоди творчості поєднували виконавську діяльність із педагогічною працею: Дай Юцзян викладав академічний спів у Хенанській консерваторії і був деканом вокального факультету; Лю Біньї викладав у Центральній Пекінській консерваторії. Крім цього, Цзян Давей і Дай Юцзян здійснювали наукову діяльність: Дай Юцзян працював на посаді професора Інституту оперних досліджень Пекінського університету, а Цзян Давей став автором монографії «Мої вокальні нотатки», що використовується як навчальний посібник в усіх консерваторіях Китаю.

Таким чином, співаки провінції Хебей зробили свій достатньо вагомий внесок у розвиток вокального мистецтва Китаю, виявляючи велику особисту мотивацію і високий рівень виконавської майстерності та художнього самовираження.

Примітки

¹ Прайд – топонім села, повіту.

² Хейхе – річка, що протікає Великою Китайською рівниною землями від м. Тяньцзін до Пекіна.

Список використаної літератури

1. Китайський музичний словник / Ред. Ляо Тянь Жуї, Цзі Лянь Кан та ін. Пекін : Народне муз. вид-во, 1985. 590 с.
2. Лю Біньї. Я співаю для нафтовиків Батьківщини. *Музи. Китайська нафтохімічна корпорація*. Чунцін, 2012. Вип. 2. С. 78-79.
3. Ма Цзі Сін. У Китаї повсюдно вивчається мистецтво. *Наша спадщина*. Чунцін, 2010. С. 7-8.
4. Рен Хонген. Митці повинні мати благородну мистецьку етику. Інтерв'ю з відомою співачкою Юй Шужень. *Етика і духовна цивілізація*. Пекін, 1984. Вип. 2. С. 33-34.

5. Сі Даофен. Значення народної пісенності у виконавському мистецтві Китаю. *Вісник КНУ ім. Т. Шевченка*. Київ, 2013. № 10 (269). С. 161-169.
6. Цао Юньчжень. Пісня «Прогулянка високими засніженими горами Синняня» у виконанні Лу Кевена – це хвала тому часу. *Вікно. Журнал Північно-Східного ун-ту*. Шицзячжуан, 2022. Вип. 11. С. 72-73.
7. Цзінг Сюедун. Чиста як місяць і тепла як сонце. Про Юй Шужень та її спів. *Народна музика*. Пекін, 2024. Вип. 2. С. 4-10.
8. Чен Чжикуй. Дослідження співочого мистецтва Дай Юцзяна. *Журнал Хенанського ун-ту*. Шеньсі, 2010. С. 1-18.
9. Чень Вейдун. Коротка розмова про співоче мистецтво Юй Шужень. *Журнал Хенанського ун-ту*. Чунцин, 2003. Вип. 3. С.150.
10. Чжао Шимін. Поєднання сили, м'якості, досягнення краси та передача справжніх почуттів. Інтерв'ю зі співаком-баритоном Лю Бінї. *Вокальне мистецтво*. Пекін, 2018. Вип.1. С. 4-15.
11. Яо Вей. Професійна вокальна освіта в Китаї в 1920-1930-х рр. *Матеріали Хебейського ун-ту*. Чунцин, 2010. № 4. С. 182-184.

References

1. Kytaiyskiy muzychniy slovnyk / Red. Liao Tian Zhuii, Tsz Li Kan ta in. Pekin : Narodne muz. vyd-vo, 1985. 590 s.
2. Liu Bini. Ya spivaiu dlia naftovykiv Batkivshchynu. Muzy. Kytaiyska naftokhimichna korporatsiia. Chuntsyn, 2012. Vyp. 2. S. 78-79.
3. Ma Tsz Sin. U Kytai povsiudno vyvchaetsia mystetstvo. Nasha spadshchyna. Chuntsin, 2010. S. 7-8.
4. Ren Khonhen. Myttsi povynni maty blahorodnu mystetsku etyku. Interviu z vidomoiu spivachkoiu Yui Shuzhen. Etyka i dukhovna tsyvilizatsiia. Pekin, 1984. Vyp. 2. S. 33-34.
5. Si Daofen. Znachennia narodnoi pisennosti u vykonavskomu mystetstvi Kytaiu. Visnyk KNU im. T. Shevchenka. Kyiv, 2013. № 10 (269). S. 161-169.
6. Tsao Yunchzhen. Pisnia «Prohulianka vysokymy zasnizhenymy horamy Synnania» u vykonanni Lu Kevena – tse khvala tomu chasu. Vikno. Zhurnal Pivnichno-Skhidnoho un-tu. Shytsziachzhuan, 2022. Vyp. 11. S. 72-73.
7. Tszin Siuedun. Chysta yak misiats i tepla yak sontse. Pro Yui Shuzhen ta yii spiv. Narodna muzyka. Pekin, 2024. Vyp. 2. S. 4-10.
8. Chen Chzhukui. Doslidzhennia spivochoho mystetstva Dai Yutsziana. Zhurnal Khenanskoho un-tu. Shensi, 2010. S. 1-18.
9. Chen Veidun. Korotka rozмова pro spivochе mystetstvo Yui Shuzhen. Zhurnal Khenanskoho un-tu. Chuntsyn, 2003. Vyp. 3. S.150.
10. Chzhao Shymyn. Poiednannia syly, miakosti, dosiahnennia krasы ta peredacha spravzhnikh pochuttiv. Interviu zi spivakom-barytonom Liu Bini. Vokalne mystetstvo. Pekin, 2018. Vyp.1. S. 4-15.
11. Iao Vei. Profesiina vokalna osvita v Kytai v 1920-1930-kh rr. Materialy Khebeiskoho un-tu. Chuntsyn, 2010. № 4. S. 182-184.

Prominent Singers of Hebei Province as Representatives of Vocal Art Development in the Region of the 20th – Early 21st Century

Wang Jianing – postgraduate student of the Lviv National Music Academy named after M. V. Lysenko, Lviv

This article examines the achievements of singers from Hebei Province in the context of their influence on the development of China's vocal art. It attempts to systematize the main stages of their creative careers and analyzes the directions of their activities. The study highlights the chronology of significant creative events and characterizes the specific features of their repertoires. It concludes the significance of the creative activities of leading singers from Hebei Province and substantiates their considerable contribution to the development of vocal art in China.

Keywords: singers, professional musical education, repertoire, folk songs and world classics, concert activity, competitions, and festivals.

UDC 784.21/78.071.2

Prominent Singers of Hebei Province as Representatives of Vocal Art Development in the Region of the 20th – Early 21st Century

Wang Jianing – postgraduate student of the Lviv National Music Academy named after M. V. Lysenko, Lviv

The goal of the article is to study and systematize materials about the activities of the most prominent singers from Hebei Province and to summarize their achievements in the context of the overall development of vocal art in China.

The research methodology combines several approaches:

- *Source-based method:* allows the use of discovered materials to recreate the panorama of the establishment and development of Hebei's vocal art.
- *Biographical method:* investigates key milestones in the singers' careers.
- *Musicological method:* analyzes trends in the formation and evolution of their creative paths.
- *Retrospective method:* reconstructs a holistic picture of the development of vocal art in the province.

Research Results. The study identifies the most prominent singers of Hebei Province and provides key information about them. It compiles their repertoire and defines its specificity, focusing on national songs, patriotic compositions, and operatic works. A notable feature is the focus on patriotic songs, influenced by employment conditions, mandatory political training courses, and participation in military music festivals.

The article systematizes the primary career directions of Hebei singers:

- *Performance activities* Participation in competitions and significant concerts at both provincial and national levels It also highlights the contributions of individual singers to pedagogical and scholarly activities.

The study concludes that the Hebei singers, demonstrating high personal motivation, artistic self-expression, and mastery, have collectively made a significant contribution to China's vocal art.

Novelty and Practical Significance

The novelty lies in the first attempt to identify and systematize the achievements of Hebei's most representative singers. The findings can be applied to further research on Chinese vocal art within the contemporary music space.

Key words: singers, professional musical education, repertoire, folk songs and world classics, concert activity, competitions, and festivals.

Надійшла до редакції 12.11.2024 р.

УДК 398.125

СКРИПКОВІ ВИКОНАВСЬКІ ШКОЛИ КРИЗЬ ПРИЗМУ МУЗИЧНО-ІСТОРИЧНОГО КОНТЕКСТУ

Дар'я Шевченко – доктор мистецтва, викладач кафедри оркестрових струнних інструментів, Національна музична академія ім. А.В. Нежданової, Одеса, Україна
<https://orcid.org/0000-0003-3481-614X>
DOI: <https://doi.org/dadariusso@gmail.com>

Досліджується процес культурних змін та їх вплив на феномен скрипкових виконавських шкіл. Аналізується розвиток та еволюція виконавської традиції України та країн світу в музичному та історичному контексті. Наголошується увага на значущості та першочерговості італійської традиції у формуванні виконавських традицій світових скрипкових шкіл. Підкреслюється значення конкретних педагогів, композиторів і виконавців у становленні виконавських шкіл. Вивчається взаємодія між різними школами та їх вплив на сучасну виконавську практику. Доводиться, що історичний контекст відіграє ключову роль у формуванні унікальних виконавських традицій.

Ключові слова: виконавська культура, світові скрипкові виконавські школи, Українська педагогічно-виконавська традиція, творчість видатних скрипалів, стилі виконання, репертуар, феномен професора П.С. Столярського, Одеська скрипкова школа.

Актуальність проблеми. Скрипкові виконавські школи є важливою частиною музичної та культурної спадщини різних народів. Дослідження їхнього розвитку допомагає зберегти та передати ці традиції майбутнім поколінням. Вивчення історичних змін і розвитку скрипкових шкіл надає нові знання про еволюцію техніки та стилів виконання, що є важливим для розуміння сучасних виконавських практик. Із появою нових технологій і інструментів для виготовлення скрипок і струн, технічні аспекти гри на скрипці постійно вдосконалюються. Дослідження цих змін допомагає зрозуміти їхній вплив на сучасну виконавську практику. Збагачення репертуару творами різних стилів та епох вимагає розвитку нових підходів до інтерпретації музичних творів, що сприяє різноманітності виконавських стилів. Сучасна тенденція до поєднання елементів різних музичних традицій і стилів у виконанні і викладанні сприяє розвитку інтердисциплінарних підходів, що робить виконавське мистецтво більш багатограним і цікавим. Таким чином, стаття має важливе значення для розуміння та розвитку скрипкового мистецтва, сприяючи збереженню культурної спадщини, аналізу еволюційних змін і впровадженню сучасних підходів у виконавську і педагогічну практику.

Аналіз досліджень і публікацій. За багатовіковий час розвитку скрипкової школи, науковий простір накопичив у собі безліч досліджень, що стосуються проблем становлення виконавської традиції у культурному просторі. До проблеми дослідження даної тематики зверталось чимало науковців, серед яких: Андрієвський І. «Деякі проблеми розвитку української скрипкової школи в контексті еволюції європейської інструментальної музики» (2000 р.); Гринчук І. «Музична освіта в Україні: історико-регіональний аспект» (2013 р.); Анненкова Н. «Становлення скрипкового мистецтва: тезаурус у педагогічному просторі (2023 р.); Полянко М.О. «Історія розвитку скрипкового мистецтва: регіональні аспекти» (2021 р.); Куровський І. «Бельгійська скрипкова школа як один з світових центрів скрипкового мистецтва XIX-XX ст. та українське скрипкове виконавство» (2023 р.); Лабачук Я. Когнітивно-творчий аспект формування скрипкового виконавства (2023 р.); Глазунов О., Устименко-Косоріч О. Італійське скрипкове мистецтво барокової доби: питання стилю та інтерпретації (на прикладі творчості Ф. Джемініані та П. Локателлі) (2024 р.).

Мета статті – аналіз розвитку та еволюції різних скрипкових шкіл, вивчення їхніх технічних, естетичних та культурних особливостей, а також у виявленні їхнього впливу на сучасне виконавське мистецтво та педагогіку.